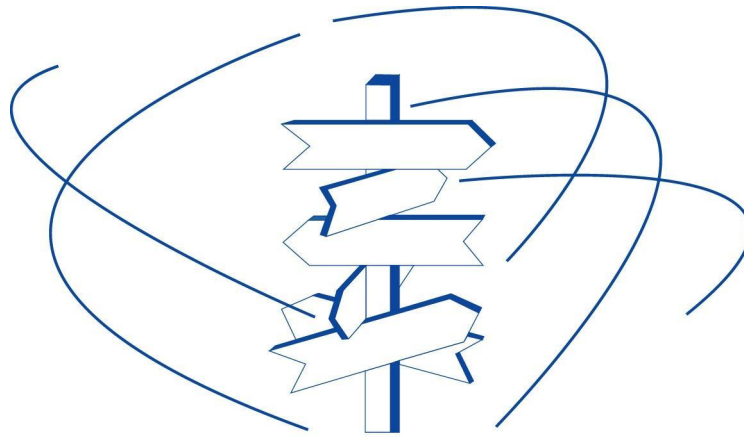

De Wegwijzer

Protocol tegen pesten

De Wegwijzer

Meidoornlaan 17 3465 TK Driebruggen Tel: 0348-501254 E-mail: wegwijzer@d4w.nl
Website: <http://www.d4w.nl/scholen/de-wegwijzer>

INHOUDSOPGAVE

ONDERWIJSPROTOCOL TEGEN PESTEN	3
1. PESTEN OP SCHOOL	4
1.1 DEFINITIE VAN PESTEN	4
1.2 HET PROBLEEM DAT PESTEN HEET	4
1.3 KENMERKEN VAN PESTEN	5
1.4 VORMEN VAN PESTEN	5
1.5 DIGITAAL PESTEN	5
1.6 SIGNALEN	5
1.7 OORZAKEN VAN PESTEN	6
2. HOE WERKEN WIJ AAN EEN GEZOND PEDAGOGISCH KLIMAAT	7
2.1 AFSPRAKEN OVER PESTEN	9
3. INTERVENTIES	10
3.1 BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING	10
3.2 BEGELEIDING VAN DE PESTER	11
3.3 BEGELEIDING VAN DE ZWIJGENDE MIDDENGROEP	12
3.4 ADVIEZEN AAN DE OUDERS/VERZORGERS	12
4. PLAN VAN AANPAK OP DE WEGWIJZER	13

ONDERWIJSPROTOCOL TEGEN PESTEN

Protocol tegen pesten op De Wegwijzer

Dit onderwijsprotocol tegen pesten is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een leerling wordt gepest of pest. Dit protocol is gebaseerd op eerdere schoolafspraken over gele en rode kaarten bij grensoverschrijdend gedrag en sluit aan bij de Kanjerboeken en de Kanjertraining. Het is in de basis gebaseerd op documentatie van het Kanjerinstituut.

De directie, het personeel en de MR van De Wegwijzer verklaren het volgende:

“Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor slachtoffers als voor de pesters. Dit ernstige probleem leidt tot de noodzaak van een aanpak, in het bijzonder door de ouders en de leerkrachten. Directie, personeel en MR moeten zo goed mogelijk samenwerken met leerlingen en ouders om het probleem "pesten" op te lossen.”

De ondertekenaars van dit protocol verplichten zich tot het volgende:

- Pesten zoveel mogelijk voorkomen door te werken aan een gezond pedagogisch klimaat
- Hulp bieden aan het gepeste kind
- Hulp bieden aan de pester
- Hulp bieden aan de zwijgende middengroep
- Hulp bieden aan de leerkracht
- Hulp bieden aan de ouders
- Het bewust maken en bewust houden van alle betrokkenen van het probleem
- Het gericht voorlichten van alle betrokkenen van De Wegwijzer
- Het hebben van een vertrouwenspersoon op school
- Het aanleggen van toegankelijke, goede informatie over het probleem "pesten"

Elke twee jaar wordt dit protocol geëvalueerd en zonodig bijgesteld.

Een afschrift van dit protocol wordt in de schoolgids aan alle ouders beschikbaar gesteld.

Dit pestprotocol wordt geplaatst op de website van onze school.

Getekend namens:

Directie

Personeel

Medezeggenschapsraad

1. PESTEN OP SCHOOL:

Dit **PESTPROTOCOL** heeft als doel:

- Het pesten op De Wegwijzer te voorkomen en goed te kunnen reageren op een situatie waarin een kind wordt gepest of pest.
- Een halt toe te roepen aan het pesten.

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook op onze school. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten wordt gezien als een probleem door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwiigende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders).
- De school voorkomt en behandelt pestproblematiek. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, ondernemen de leerkrachten actie om (in samenwerking met de ouders) zo spoedig de oorzaak te achterhalen en aan te pakken. Leerkrachten en directie nemen duidelijk stelling.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch aan de orde is, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Op school is als vertrouwenspersonen aangesteld: Miranda Mak (miranda.mak@d4w.nl)

1.1 DEFINITIE VAN PESTEN:

Pesten is (psychisch, fysiek of seksueel) systematisch geweld van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer klasgenoten die niet (meer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen.

Bij pesten is er een duidelijk slachtoffer en een dader. De dader heeft de intentie om het slachtoffer te beschadigen. Het gedrag van de dader is (be)dreigend. Het slachtoffer wordt beschadigd en kan zich vaak niet verweren. Pesten gebeurt herhaaldelijk, door dezelfde dader of daders, en met dezelfde slachtoffer(s). Pesten gebeurt vaak moedwillig om de ander verdriet te doen of om de pester zelf een goed gevoel te geven.

Er is een duidelijk verschil met plagen. Plagen zie je vaak bij mensen die elkaar wel mogen. Men neemt elkaar in de maling, zonder dat er een dreigende situatie ontstaat. Men haalt een grapje met elkaar uit. Een beetje plagen kan zelfs de sfeer verbeteren. Plagen en humor gaan hand in hand.

1.2 HET PROBLEEM DAT PESTEN HEET:

Volgens onderzoek wordt 8 % van de basisschoolleerlingen gepest. Dit komt neer op zo'n 2 leerlingen per groep. De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook onder kinderen die jonger of ouder zijn wordt er gepest. Vaak worden kinderen ook onderweg van of naar school gepest. Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is noodzakelijk om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen om op die manier pesten zoveel mogelijk te voorkomen.

1.3 KENMERKEN VAN PESTEN:

- Pesten gebeurt opzettelijk
- Pesten is bedoeld om schade aan te brengen
- Bij pesten is er altijd sprake van ongelijke machtsverhoudingen
- Pesten houdt niet van zelf op maar wordt eerder erger wanneer er niet wordt ingegrepen
- Pesten is van alle tijden en komt voor in alle cultuurgroepen. Het kan steeds weer de kop op steken.

1.4 VORMEN VAN PESTEN:

- Volstrekt doodzwijgen
- Isoleren
- Psychisch / fysiek mishandelen
- Insluiten
- Buiten school opwachten
- Klopjachten organiseren
- Achtervolgen of stalken
- Als slaaf behandelen
- Bijnaam geven en zogenaamd leuke opmerkingen over het kind plaatsen
- Opdrachten als huiswerk maken geven
- Bezittingen afpakken of stukmaken
- Afpersen
- Jennen / treiteren
- Slachtoffer voortdurend de schuld geven
- Verbaal geweld
- Lichamelijk geweld
- Beledigen
- Briefjes doorgeven
- Via internet; Facebook, Youtube of via WhatsApp, Snapchat.

1.5 DIGITAAL PESTEN:

Internetpesten is nog bedreigender dan gewoon pesten. Het gebeurt vaak anoniem. Leerlingen krijgen al jong een telefoon en veel gezinnen zijn in het bezit van een Ipad of Tablet. Thuis is een veilige plek, maar door internet pesten valt die veiligheid weg. Het internetpesten is minder zichtbaar en daardoor lastiger op te sporen, zolang een kind het verzwijgt. Het geschreven woord kwetst meer dan het gesproken woord. Uw kind kan dat immers steeds weer herlezen. Op internet kan een kind ook nog eens gepest worden door iemand die hij of zij helemaal niet kent.

Online pesten gebeurt op verschillende manieren: via what's app, e-mail, chatprogramma's, webwinkels, snapchat etc. Pestkoppen versturen anonieme mailtjes of appjes, schelden via e-mail, whatsapp en plaatsen foto's op internet. Hun creativiteit is hierbij helaas onuitputtelijk. Pesters kunnen dit goed verbloemen door verstuurde berichten voor zichzelf te verwijderen. Wees hier alert op.

1.6 SIGNALLEN:

Signalen van gepeste kinderen kunnen zijn:

- Vaak alleen staan in de pauze of in de buurt van de pleinwacht blijven.
- Niet naar school willen.
- Blijven plakken na schooltijd.
- Zuchten, piepen en steunen van andere kinderen als het betreffende kind een idee oppert, dat wel wordt geaccepteerd van andere kinderen. Alles wordt stom gevonden van het betreffende kind.
- Veel geroddel in de groep.
- Niet meer naar school, sportclub of vereniging willen, uitvluchten verzinnen
- Niets meer willen vertellen over school
- Geen klasgenoten mee naar huis nemen of niets meer met klasgenoten ondernemen (geen vrienden)
- Slechte schoolprestaties leveren
- Laat van school thuis komen
- Zo min mogelijk (alleen) naar buiten gaan
- Lichamelijke klachten, zoals hoofdpijn of buikpijn (somatiseren), moeheid
- Blauwe plekken
- Nachtmerries
- Bedplassen

1.7 OORZAKEN VAN PESTEN

Pesten kan vele oorzaken hebben. Achterhalen van de oorzaak is noodzakelijk om gedrag blijvend te kunnen veranderen.

Mogelijke oorzaken zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.
- De pester is eerder zelf gepest
- Een traumatische ervaring
- Een laag zelfbeeld

2. HOE WERKEN WIJ AAN EEN GEZOND PEDAGOGISCH KLIMAAT?

Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.

- **De Bijbel als uitgangspunt voor een gezond pedagogisch klimaat**

Op school stellen we regelmatig een Bijbels onderwerp in de klas aan de orde. In de methode voor catechese “Kind op maandag”, die in alle groepen gebruikt wordt, komen normen en waarden, vanuit de Bijbel, vaak aan de orde. Naar aanleiding van een bijbel verhaal, bijvoorbeeld over de tien geboden of gelijkenissen, worden gesprekken gevoerd hoe wij deze waarden en gedragingen terug kunnen laten zien in het contact met elkaar op school. De Bijbel is een boek van alle tijden. God helpt ons om pesten te stoppen en in vriendschap met elkaar om te gaan. Immers leert het tweede grote gebod ons om elkaar lief te hebben als onszelf.

Om het pesten te stoppen/ voorkomen of binnen de perken te houden, hebben we op De Wegwijzer school- en klassenregels opgesteld.

- **De schoolafspraken/ kanjerafspraken**

In de school gelden drie basisregels, die alle kinderen kennen. Deze regels zijn opgehangen in alle lokalen en op centrale plaatsen in de school.

1. Voor groot en klein zullen we aardig zijn.
2. We zullen goed voor de spullen zorgen, dan zijn ze weer te gebruiken morgen.
3. De school is van binnen een wandelgebied en buiten hoeft dat lekker niet.

In de school gelden de kanjerafspraken, die alle kinderen kennen en waar de leerlingen en volwassenen zich aan houden. Deze afspraken zijn opgehangen in alle lokalen en op centrale plaatsen in de school.

- 📖 We vertrouwen elkaar
- 📖 We helpen elkaar
- 📖 We werken samen
- 📖 We hebben plezier
- 📖 We doen mee

- **Klassenregels**

Aan het begin van ieder schooljaar worden er met de groep een aantal klassenregels voor in de groep gemaakt. De leerlingen maken deze regels met elkaar en worden hierbij geholpen door de leerkracht. Deze groepsregels hangen in de klassen. De leerlingen zetten hier hun handtekening onder.

- **De kanjertraining**

De leerkrachten op onze school hebben de kanjertraining gevolgd. Door het volgen van deze kanjertraining mogen de leerkrachten lessen geven uit het kanjerboek en kanjerspellen doen met de kinderen. De kanjertraining geeft gerichte regels en handvatten over het omgaan met elkaar. Het uitgangspunt van de Kanjertraining is: 'Iedereen is een kanjer!'

We willen met de kanjertraining bereiken dat alle kinderen zich gaan gedragen als een kanjer: dat de leerling tevreden is met zichzelf en voor zichzelf en anderen op komt, maar ook weet wanneer het tijd is om weg te lopen.

Bij de kanjertraining horen ook petten die staan voor het gedrag wat kinderen vertonen. Het is de bedoeling dat kinderen zich bewust worden van hun eigen gedrag en dat ze voor bepaald gedrag kunnen kiezen.

Witte pet/ Tijger

De tijger is een kanjer. Hij/zij is tevreden met zichzelf, komt voor zichzelf op en voor anderen. Maar weet ook wanneer het tijd is om weg te lopen.

Rode pet/ Aap

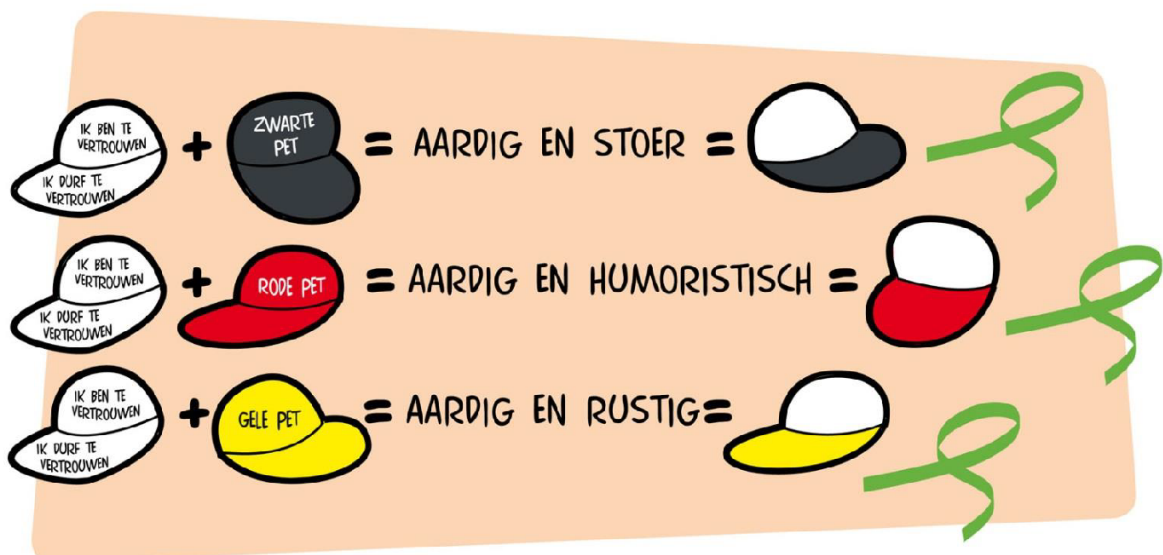
Neemt niemand serieus ook zichzelf niet, hij/zij lacht overal om. Het is een meeloper en hij/zij versterkt hierdoor het gedrag van de pestvogel.

Gele pet/ Konijn

Heeft een negatief zelfbeeld en komt niet voor zichzelf op of voor anderen. Loopt liever snel (bang) weg.

Zwarte pet/ Pestvogel

Vindt zichzelf geweldig en anderen helemaal niks. En laat dat aan andere kinderen voelen. Alle anderen deugen niet en hij/zij bepaalt zelf wel wat hij doet. Hij/zij pest andere kinderen.

We willen met de kanjertraining bereiken dat alle kinderen zich gaan gedragen als een witte pet. Elk met hun eigen karakter als basis.

De school zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is om elkaar te helpen.

Sportief gedrag en respectvol met elkaar omgaan in gymlessen.

Tijdens en voor de gymles (kleedkamers) komen de kinderen intensief met elkaar in contact. De kinderen houden zich aan de kanjerregels en worden begeleid door de vakleerkracht gym in het sportief en respectvol met elkaar omgaan. Bij gedoe in de kleedkamer haalt een leerling de leerkracht. De leerkracht klopt aan en meldt dat hij/zij binnen komt. De leerkracht bespreekt dit vooraf in de klas. De gymleerkracht en klasleerkracht hebben nauw contact.

Zien!

Op De Wegwijzer werken wij met sociaal- emotioneel volgsysteem Zien!. Dit systeem geeft de leerkracht inzicht in het sociaal- emotioneel functioneren van de leerling en de groep. Dit systeem helpt de leerkracht om de kinderen beter te begrijpen. Dit helpt om de sociaal- emotioneel ontwikkeling van de leerling(en) te bevorderen. De leerkrachten vullen dit systeem twee keer per jaar in. Daarna worden de uitkomsten besproken met de IB'er. Ook de leerlingen van groep 5 t/m 8 vullen het volgsysteem twee keer per jaar in. Deze resultaten worden ook besproken met leerkracht en IB'er.

2.1 AFSPRAKEN OVER PESTEN VOOR LEERKRACHTEN, LEERLINGEN EN OUDERS

1. Leerkrachten en leerlingen werken op school aan een gezond pedagogisch klimaat. De (groeps)leerkracht dient zeer alert te zijn op signalen die op pesten duiden. Als er sprake is van (een vermoeden van) pesten dient dit zo snel mogelijk, indien mogelijk dezelfde dag, te worden uitgezocht en moet het zo nodig binnen een week bespreekbaar worden gemaakt met de betrokken personen, In én ouders van gepeste / pester. Mocht het incident met de groep te maken hebben, wordt er op gepaste wijze aandacht aan besteed door de leerkracht van de groep.
2. Mochten betrokkenen niet uit één groep komen, dan zal de vertrouwenspersoon het gesprek voeren. Zij koppelt terug aan de leerkrachten en ouders. Indien nodig (op oordeel van vertrouwenspersoon) worden de klassen ingelicht. Dit zal ook gebeuren door de vertrouwenspersoon.
3. Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij: Je mag niet klikken, maar... als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen.
4. Een vierde stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
5. Samenwerken:
School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun

verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met de ouders. Het pestgedrag wordt op school door leerkracht en eventueel directie aangepakt.

De inbreng van de ouders op school bestaat uit het aanreiken van informatie, het geven van suggesties, het ondersteunen van de aanpak. Thuis hebben ouders een belangrijke rol in het ondersteunen, dan wel corrigeren van hun eigen kind. Hoe meer school en ouders op één lijn zitten, des te meer resultaat wordt er behaald om pestgedrag tegen te gaan of te stoppen.

6. Leerkrachten geven in de eerste weken concrete voorbeelden van ongewenst gedrag aan ouders, tijdens de informatieavond, en leerlingen, tijdens de start week en tijdens Kanjerlessen. Dit zodat betrokkenen bekend zijn met de grenzen van de school.
7. Indien mogelijk heeft het absoluut de voorkeur om een incident op dezelfde dag af te handelen. Dit gebeurt telefonisch om onrust te voorkomen. Indien nodig worden de ouders/verzorgers uitgenodigd op school.
8. Mocht het nodig zijn om breder te communiceren dan de groep, dan wordt er overlegd met MT en wordt er van hogerhand een mail gestuurd. Communicatie binnen de groep komt vanuit de leerkracht.

3. INTERVENTIES

Pesten kan op diverse manieren worden aangepakt. Er kan gekozen worden voor 2 methodieken. Waarvoor wordt gekozen hangt af van de situatie en de wijze waarop het pesten plaatsvindt.

- De preventieve methode
- Confronterende methode

- **De niet-confronterende methode**

Deze wordt toegepast wanneer pestgedrag niet zichtbaar is en onderhuids plaatsvindt. Het heeft nl. geen zin om vermoedens te uiten. De leerling die pest zal het pestgedrag ontkennen. Bij deze methode stelt de leerkracht het probleem in algemene zin aan de orde.

Dit kan aan de hand van de volgende onderwerpen:

- Oorlog en vrede en het gevoel van winnaars en verliezers
- Schending van mensenrechten en rechten van kinderen
- Machtsmisbruik in het algemeen
- Kindermishandeling door volwassenen
- Pesten op school waarbij wordt ingegaan op de oorzaken en gevolgen voor slachtoffers, de daders, de meelopers en de middengroep. Daarnaast kan de leerkracht de leerlingen laten voelen hoe het is om te worden buiten gesloten.
- We besteden aandacht aan de 'Week tegen pesten' en bekijken in de bovenbouw een aflevering van 'de Anti pest club'. Ook gaat de kanjertraining die week over pesten.
- In de onderbouw worden er in de week tegen pesten prentenboeken/voorleesboeken voorgelezen rondom pesten.
- De Middenbouw/Bovenbouw leren handvatten wat je kunt doen; naast de gepeste gaan staan, met een groepje de gepeste helpen, hulp vragen bij een volwassene (vertrouwenspersoon, ouder, leerkracht), hulp bieden, de gepeste uit de situatie proberen te halen, enz.
- Whatshappy. Groep 7 en 8 maken aan het begin van het schooljaar regels wat wel en niet mag op een groepsapp. Wat spreken we met elkaar af als iemand zich er niet aan houdt; tijdelijk uit de groep etc.

Vooraf bij meelopers en passieve pesters kan dit effect hebben door ze bv te vragen of ze zich realiseren welk verdriet een slachtoffer heeft. Vervolgens kun je de leerling vragen wat er gedaan kan worden om de situatie van de gepeste te verbeteren. Actieve doorgewinterde pesters bereik je hier minder goed mee.

- **De confronterende methode**

Deze wordt gebruikt wanneer een leerling zichtbaar lichamelijk of psychisch wordt mishandeld. In deze situatie moet door school duidelijk stelling worden genomen. Hierna wordt met de klas een gesprek gevoerd over pesten in het algemeen. Vervolgens spreken leraar en leerlingen regels af. Op alle fronten wordt vervolgens actie ondernomen. Hieronder volgt een omschrijving van de mogelijkheden.

3.1 BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING:

De gepeste leerling kan gaan uitdagen, kan passief of angstig worden. De volgende interventies kunnen worden toegepast.

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld: je niet afzonderen.
- Het gepeste kind laten inzien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen: bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

3.2 BEGELEIDING VAN DE PESTER:

De pester:

- Heeft vaak een (zorgelijke) reden waarom gepest wordt.
- Veroorzaakt het probleem!
- Pesters zijn vaak fysiek en verbaal sterker dan hun slachtoffer
- Ze zien hun slachtoffer als waardeloos
- Zijn agressief
- Hebben gebrek aan zelfbeheersing
- Hebben een positieve houding ten aanzien van geweld
- Vaak niet populair (alhoewel je dat niet merkt)
- Ze gebruiken negatieve dingen als excuus om anderen te pesten. Ze zoeken als het ware een zondebok om hun frustratie bot te vieren.
- Heeft geen idee wat hij/zij aanricht en heeft weinig last van schuldgevoelens

Vormen van hulp:

- In gesprek met ouders
- Straffend gesprek.
Straf gerelateerd aan het pesten
- Probleem oplossend gesprek. Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?

Oorzaak van pestgedrag blootleggen door te praten over:

- Wijze waarop kind aandacht krijgt van ouders
- Hoe straffen ouders
- Is er sprake van psychische mishandeling
- Wordt kind bij agressief gedrag gecorrigeerd
- Welbevinden en zelfvertrouwen van het kind
- Zelf eerst gepest zijn
- Mishandeling (lichamelijk of psychisch)
- Angst om zelf zondebok te worden
- Compensatiegedrag
- Jaloezie
- Verwend gedrag
- Actie – reactie gedrag en leren accepteren van gedrag van anderen
- Slecht voorbeeld
- Agressie op tv
- Psychiatrische aandoening

Daarnaast gevoeligheid vergroten door gevolgen te laten zien / horen door bijv. programma.

Vervolgens afspraken over gedragsverandering, evalueren:

- Rollenspel
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest, belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- We gaan in gesprek met pester en gepeste
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Indien sprake van mishandeling wordt er hulp gezocht bij GGZ/GGD/Schoolverpleegkundige.
- Inschakelen van hulp als sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdzorg, huisarts, GGZ, blij met mij training. Ook wordt er gekeken of de gepeste hulp kan ontvangen om sterker in de schoenen te leren staan etc.
- Schorsing of verwijdering wordt pas een optie wanneer alle andere interventies geen verandering teweeg brengen.

3.3 BEGELEIDING VAN DE ZWIJGENDE MIDDENGROEP:

- In woord en daad moeten de leerkrachten steeds het signaal afgeven dat pesten normoverschrijdend gedrag is en niet wordt getolereerd.
- Pestgedrag moet in de groep regelmatig aan de orde komen. Een peestsituatie in de groep als uitgangspunt nemen is niet raadzaam. Beter is het onderwerp daar bovenuit te tillen, b.v. aan de hand van een krantenartikel, een verhaal, prentenboek, digibord (filmpjes die bij de werkelijkheid staan).
- Duidelijke regels over omgaan met elkaar, het aanvaarden van verschillen, het uitspreken en oplossen van ruzies zullen het pestgedrag tegengaan.
- Gebruik maken van coöperatieve werkvormen.
- Rollenspellen
- Middengroep aanspreken op hun rol in het geheel.
- Films en boeken
- Handvatten geven wat de middengroep kan doen; naast de gepeste gaan staan, met een groepje de gepeste helpen, hulp vragen bij een volwassene (vertrouwenspersoon, ouder, leerkracht), hulp bieden, de gepeste uit de situatie proberen te halen, enz.

3.4 ADVIEZEN AAN DE OUDERS:

OUDERS VAN GEPESTE KINDEREN:

a. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.b. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeer contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.c. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.d. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen. Vraag ook wat er goed gaat op school of op straat.

- e. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport .
- f. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- g. Maak geen opmerkingen als: Als ze mij gepest zouden hebben, dan...”, want dat zijn opmerkingen waaruit uw kind kan halen dat u in hem of haar teleurgesteld bent.

ouders van pesters:

- a. Neem het probleem van uw kind serieus.
- b. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- e. Besteed extra aandacht aan uw kind.
- f. Ga na of uw kind veel echte vrienden heeft. Of zijn het alleen volgelingen.
- g. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

alle andere ouders:

- a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- d. Geef zelf het goede voorbeeld.
- e. Leer uw kind voor anderen op te komen.
- f. Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

4. PLAN VAN AANPAK OP DE WEGWIJZER

Natuurlijk proberen wij het pestgedrag van kinderen te voorkomen, maar als het toch gebeurt; dan handelen wij op De Wegwijzer als volgt:

Zelf oplossen

Is er sprake van een (klein) conflict dan probeert de leerling het eerst zelf op te lossen aan de hand van onderstaande stappen.

Kom je naar gedrag tegen? Zeg en doe dan dit:

1. Wil je ermee stoppen? Ik krijg een naar gevoel van jouw gedrag. Ik vind het vervelend dat je dit (schelden, achterna roepen, slaan enz.) doet.
2. Wil je er niet mee stoppen? Meen je dat?
3. Zoek het uit. Hier heb ik geen zin in. Je haalt je schouders op en gaat iets gezelligs doen. Je blijft rustig, je blijft eigen baas. (je laat je niet bepalen door een vervelend persoon) Je gedraagt je als de witte pet.
4. Ga weg bij vervelend gedoe. Zoek een maatje, doe iets gezelligs, maak een kletspraatje met iemand anders. Op die manier kom je meestal van pester(s) af.
5. Zorg ervoor dat je zelf geen benzine geeft. Ga je reageren dan wordt het alleen maar erger.
6. Stopt het niet? Ga dan naar je juf/ meester.

Op social media volg je dezelfde gedragslijn. Met dit verschil dat je hulp kunt inroepen bij meldknop.nl Je doet dat nadat je met je ouders hebt besproken wat er aan de hand is.

Het plagen kan overgaan in treiteren waartegen de ander zich niet kan of durft te verweren, dan spreken we van **pesten**.

Als een conflict/ ruzie zich tussen kinderen afspeelt, dan zal de school kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: we zoeken een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet en we borgen gemaakte afspraken.

De actie die ondernomen wordt op De Wegwijzer bij pestgedrag:

Stap 1:

- Waarschuwing

De leerkracht vraagt naar de bedoelingen van het kind dat pest. De leerkracht bespreekt mogelijke oplossingen met de leerling(en). De leerkracht geeft aan dat het pestgedrag niet meer mag voorkomen. De leerling krijgt een waarschuwing en ouders worden mondeling, door eigen leerkracht, ingelicht over het incident.

Stap 2:

- Gele kaart (zie bijlage)

Als de leerling het pestgedrag weer vertoont en/of voet bij stuk houdt; dan krijgt de leerling een gele kaart. Dit aangezien het de bedoeling is van de leerling om de ander te pesten.

De leerling heeft iemand opzettelijk pijn of verdriet gedaan en/ of heeft zich respectloos gedragen. De leerling krijgt een herkansing om te laten zien dat hij/ zij een kanjer is.

De gele kaart geldt voor drie weken. Wanneer er binnen deze tijd nog eens gepest wordt, dan krijgt de leerling een rode kaart. Wanneer het goed is gegaan, is de gele kaart niet meer geldig.

Contact andere leerkracht

De leerkracht neemt binnen de school contact op met de intern begeleider, directeur of onderwijsassistent/ leerkracht van de andere groep, die vanuit “de lijn” kan ondersteunen en bijstaan. LK kan sparren met collega’s en samen tot een oplossing komen.

Contact ouders

Mocht een leerling zich niet houden aan de afspraken/ omgangsregels die op De Wegwijzer gelden, dan wordt dit met de leerling en met de ouders van de betreffende leerling besproken. De groepsleerkracht zoekt ten alle tijden contact met ouders. Mocht dit gecompliceerd liggen of heeft het incident plaatsgevonden buiten het zicht van de leerkracht, kan ook de vertrouwenspersoon ingeschakeld worden. Ook wordt er gesproken met de gepeste leerling en zijn/ haar ouders. In dit gesprek wordt er naar een oplossing gezocht. In dit gesprek wordt ervan uitgegaan dat de ouders met de school willen meedenken om een oplossing te zoeken die goed is voor het eigen kind, andere kinderen, de leerkracht, de school en de buurt.

Zolang het pestprobleem nog niet besproken is, wordt de pester de toegang tot de klas ontzegd. De leerling gaat tijdelijk naar een andere groep of zal bij de Intern begeleider/ directeur in het kamertje werken.

Kern van deze laatste aanpak is de banden van deze leerling doorsnijden met de klasgenoten, zodat niet kan worden gemanipuleerd door deze leerling.

Stap 3:

- **Rode kaart (zie bijlage)**

Heeft de leerling, ondanks de waarschuwing (gele kaart) toch gepest:

Heeft de leerling opnieuw iemand opzettelijk pijn of verdriet gedaan en/ of heeft zich respectloos gedragen (binnen drie weken), dan krijgt de leerling een rode kaart.

De leerling krijgt straf en wordt geschorst uit de eigen klas. De leerling werkt tijdelijk in een andere groep. Afhankelijk van het incident wordt de duur hiervan bepaald. Leerkracht of directie neemt contact op met ouders van de leerling(en).

Stap 4:

- **De leerling krijgt een Time-out.**

Als de leerling ongewenst (pest) gedrag blijft vertonen, dan krijgt de leerling een afkoelingsperiode. De maatregel (Time-out) wordt opgenomen in het leerling- dossier.

Hulp inschakelen

Als de leerling door blijft gaan met pesten, dan vragen we de ouders om hulp in te schakelen van een psycholoog, jeugdzorg of huisarts.

Stap 5:

- **De leerling wordt geschorst.**

De Wegwijzer ziet schorsing als een uiterste maatregel. Indien aan de leerling en ouders herhaaldelijk (bv time-out) is aangegeven dat het gedrag van de leerling ontoelaatbaar is, maar de situatie desondanks niet verbetert. Met de schorsing wordt dan duidelijk gemaakt dat de grens van aanvaardbaar gedrag is bereikt.

In het primair onderwijs is schorsing niet expliciet geregeld. In de Wet op het primair onderwijs is wel de toelating en verwijdering geregeld (artikel 40). Nu daarvoor een basis is, is het juridisch mogelijk om een minder vergaande maatregel, te weten schorsing, te treffen.

De leerplichtambtenaar en het college van bestuur worden hierbij ingelicht.

Stap 6:

- **De leerling wordt verwijderd.**

Wanneer de leerling ernstig wangedrag vertoont, wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd. De overeenkomst die de ouders en de school met elkaar gesloten hebben bij toelating (het inschrijfformulier), wordt opgezegd. Er wordt gehandeld conform de regelgeving zoals vastgelegd in de Wet Primair Onderwijs (WPO).

De leerplichtambtenaar en het college van bestuur worden hierbij ingelicht.

CONTACTGEGEVENS EN MATERIALEN:

In de lerarenkamer staat een map met materialen die het pestprobleem bespreekbaar kunnen maken. Daarin zijn ook een groot aantal contactgegevens te vinden van instanties die zich bezighouden met het voorkomen en stoppen van pesten.

Dit is een gele kaart

Je hebt iemand opzettelijk pijn of verdriet gedaan en/of je hebt je respectloos gedragen.

STOP MET PESTEN

Je krijgt een herkansing om te laten zien dat je een kanjer bent

Dit is een rode kaart

Je hebt opnieuw iemand opzettelijk pijn of verdriet gedaan en/of je hebt je respectloos gedragen.

STOP MET PESTEN

Niemand lacht uit

Je krijgt straf !

Je werktdagen in een andere groep